

Plattdüütsch un de Hanse

De Hanse weer en Hannels- un Städerbund för de Kooplüüd, dat in dat Middelöller inricht worrn is.

Se harrn de Opgaav, de Kooplüüd op ehr Hannelstörns Schuul to geven. Ok för de ganzen 108 Hansestäder un Kontoren in Düütschland hett de Hanse Sekerheit un vele annere Vördelen bi't Hanneln brocht. De groten hüüt noch as „Hansestadt“ bekannten Städter sünd Bremen, Griepswoold, Hamborg, Lübeek, Rostock, Straalsund un Wismer. Doch geev dat noch veel mehr as to'n Bispeel Buxhuud, Stood un Stendal.

Dat sünd aver blot wenige vun de ganzen Standöörd.

Hier wiest wi mal en poor Hannelspunkten un ehr Hannelsworen:

1 De woll vundaag noch bekannteste Hansestadt is Hamborg. Hamborg is ok vundaag noch bannig stolt Hansestadt to sien. Dorüm warrt vele ole „Grote Hamburger“ as Helmut Schmidt oder Henning Voscherau as echte Hanseaten nöömt.

In de Hansetiet is in Hamborg bannig veel hannelt worrn, wat aver dor-to föhrt hett, dat Buxhuud as Hannelsplatz weniger Bedüden kreeg. So hebbt se hier in'n Norden veel mit Fisch un annere Eetworen hannelt, in Hamborg worr to'n gröttsten Deel mit Beer un Fisch hökert.

2 De Elv weer domols as hüüt de wichtigste Hannelsweg, üm de Woren mit Scheep in de Welt to bringen. Üm beter na Oosten to kamen, hebbt de Lüüd dormals en Kanal boot, de de Elv mit de Traav verbunnen hett. So kemen de Hamburger denn ok beter na Lübeek, wo to'n gröttsten Deel mit Fisch, Salt ut Lümborg un Smuck hökert worrn is.

3 In Lübeek hebbt se de Hanse grünt un se hebbt vun hier mit Woren ut dat Binnenland hannelt. Hier finnt man vele Hüüs ut de Hansetiet, an de een hüüt noch sehn kann, wat för en wichtige Stadt dat in de Hanse weer. Lübeek weer de Middelpunkt vun de Hanse. Dorüm weer dat Lübecker Platt ok de Hannelspraak in de Hansetiet. So hett sik denn dat Plattdüütsche allerwegen in de Hansestäder un de Kontoren ok as allgemeine Spraak in Noordeuropa dörchsett.

4 De Hanse weer aver nich blot in Noorddüütschland ünnerwegens. Dat Rebeet gung in'n Süden bet na Wipperfoort un Naumborg dal. In NRW hett de Hanse veel mit Metallen un Kahlen hökert. Welke Hansestäder kennst Du noch?

7 In'n Noordoosten vun Düütschland giff dat de veer groten Hansestäder Wismer, Rostock, Straalsund un Griepswoold, de noch hüüt so nöömt warrt. Wismer weer en groten Twüschenhannelspunkt, an den de Woren för annere Städter ümschlagen worrn sünd. Dorüm weren hier de Woren so veelältig, as: Döker ut Flandern; Wull ut England; Honnig, Wass un Pelzen ut Lettland; Wien ut Frankriek, Spanien un Portugal; un Fisch ut Norwegen. De Stadt weer aver sülvens för ehr egen Beer bekannt, wat ok de Hanse verhökert hett.

5 Dat geev aver ok in'n Binnenland bobento an'n Rhein Hansestäder, so as de Stadt Neuss. Neuss hett to de Tiet den gröttsten Binnenhaven hatt; den vun Düsseldörp. Vundaag is dat noch de drütt-gröttste Binnenhaven vun Düütschland. Dormals hett man dor mit Wien, Krosen un Beer hökert.

6 Aver ok in'n Binnenland in'n Oosten weer de Hanse to finnen. To'n Bispeel in Stendal. Stendal hett to'n Hanneln den groten Vördeel, dat dat an de Elv liegt un sik dor ok noch twee Hannelsstraten krützen deen. Dorüm is Stendal 1359 in de Hanse opnahmen worrn. Hier worr to'n gröttsten Deel mit Döker un Kleedaasch hannelt.

Vundaag is de Hanse ok noch jümmers to finnen, aver meist blot op de Nummernschillers vun de Autos mit den Bookstaven „H“ för Hansestadt, so as: HB för Hansestadt Bremen, HH för Hansestadt Hamborg, HL för Hansestadt Lübeek, HRO för Hansestadt Rostock oder HWI för Hansestadt Wismer.

De Hanse weer in de ole Tiet en groten Hölp för de Kooplüüd un is dorüm ok hüüt noch överall bekannt. So hett sik ok dat Plattdüütsche dörch de Hanse vun Russland bet na England utbreedt. Dorüm schullen wi all to hoop dorför arbeiden, dat de Hanse in de Bregen vun all de Lüüd blifft un nich vergeten warrt.

Länderzentrum für Niederdeutsch gGmbH
Contrescarpe 32
28203 Bremen

Tel.: 0421 52 40 88 69
E-Mail: info@lzn-bremen.de
www.lzn-bremen.de

Recherche & Inhalt:
Plattdüütsch-AG, 5.–7. Klasse
Klaus-Harms-Schule Kappeln

Überprüft durch:
Markus Röhrbein M.A.

Mit freundlicher
Unterstützung von:

Die Beauftragte der Bundesregierung
für Kultur und Medien

